

1986, 13. dubna – Sdělení VONS č. 513 „A. Navrátilovi hrozí ochranná léčba“ o ohlášeném jednání Okresního soudu v Kroměříži ve věci uložení ochranné ústavní psychiatrické léčby Augustinu Navrátilovi.

Jak jsme již oznámili (viz sdělení 486, 490, 491, 492 a 498),¹ byl Augustin Navrátil, katolický aktivista z Lutopecen u Kroměříže, trestně stíhaný pro údajné pobuřování, v průběhu vazby podroben dlouhodobému psychiatrickému vyšetření na uzavřeném oddělení léčebny v Praze-Bohnicích.²

Dne 18. 3. 1986 byl A. Navrátil na základě znaleckého posudku kolegia lékařů z Bohnic propuštěn z vazby (a pravděpodobně bylo též zastaveno trestní stíhání).³ A. Navrátil však nebyl propuštěn na svobodu, nýbrž proti své vůli a navzdory protestům a zárukám rodinných příslušníků nuceně internován v psychiatrické léčebně v Kroměříži – tento postup je v hrubém rozporu s čs. zákony.⁴ Teprve dodatečně má být sankcionován tím, že na návrh ředitele psychiatrické léčebny bude soud rozhodovat o tom, zda má být A. Navrátilovi uložena ochranná léčba. Toto jednání bylo stanovené na pondělí 21. 4. 1986 ve 13 hodin v budově Okresního soudu v Kroměříži.

Je dosti obtížné spravedlivě posoudit etické postoje zúčastněných psychiatrů. Jsme informováni, že si byli vědomi značného zájmu veřejnosti o tento případ a že na ně A. Navrátil působil jako osobnost přinejmenším podivínská – což po desetiletích tvrdého pronásledování není nic překvapujícího. Je velmi pravděpodobné, že nepochybovali o jeho naprosté nevině, chyběla jim však odvaha se s ním otevřeně solidarizovat i důvěra, že by se mu před čs. soudy podařilo tuto nevinu prokázat. Rozhodli se patrně proto pro domněle menší zlo, totiž ochránit A. Navrátila před vězením, současně však zdiskreditovat jeho osobu i jeho zápas a poslat ho na neurčitou dobu do psychiatrické léčebny. Technicky napomohli svému profesionálnímu svědomí např. i tím, že použili zahraniční testy, kde se vyskytují klíčové otázky typu: „Domníváte se, že

vás někdo sleduje?“, „že vám odposlouchává telefon?“, „kontroluje poštu“. Bohužel u mnoha čs. občanů – a Augustin Navrátil mezi ně rozhodně patří – nelze z kladné odpovědi na tyto otázky dovozovat psychickou poruchu, nýbrž pouze zvýšený zájem StB. Ostatně psychiatři jsou si této čs. reality velmi dobře vědomi.

Trváme na tom, že občanská aktivita A. Navrátila nejen není hrozbou pro jeho okolí – což je jediný zákonný důvod pro nucenou hospitalizaci – ale že je naopak velice prospěšná pro celou naši společnost. Pokud soud ochrannou léčbu uloží, apelujeme na všechny spoluodpovědné zdravotnické pracovníky, aby usilovali o její maximální zkrácení a aby se střezili použít medikace či jiných léčebných praktik, které by mohly narušit osobnost svévolně internovaného Augustina Navrátila.

Toto sdělení se opírá o předběžné informace, které budou později upřesněny.

Informace o Chartě 77, r. 9, 1986, č. 6, s. 7.

POZNÁMKY

- ¹ Dokumenty č. 489, 493, 494, 495 a 501. K perzekuci katolického aktivisty Augustina Navrátila více viz sdělení VONS č. 73, 498, 516, 558, 567, 586, 732, 760, 775, 796, 798, 832, 864 a 925, dokumenty č. 73, 501, 519, 561, 570, 589, 735, 763, 778, 800, 802, 836, 868 a 929.
- ² Augustin Navrátil napsal o podmínkách vyšetřování a pozorování ve vězeňském oddělení psychiatrické léčebny v Praze 8 – Bohnicích od 7. 1. do 11. 3. 1986 podrobnou zprávu, v níž uvedl, že „*vybavení cel je nesrovnatelně horší než v normální vazbě, tak i život vězňů-bláznů je nesrovnatelně horší než v kterýchkoli jiných psychiatrických zařízeních nebo ve věznicích při vazbě. Cely jsou většinou obsazeny čtyřmi osobami. Rozměry mají asi 4,30 m x 2,30 m. [...] Na cele není ani stůl, ani žádné sedačky, ani splachovací záchod, ani umyvadlo s tekoucí vodou, ani skříňky na stěně na uložení osobních věcí jako je to obvyklé u obviněných ve vazbě*“. LP, Sb. VONS, inv. č. 224, sign. II/22, kart. 37.
- ³ Trestní stíhání Augustina Navrátila bylo zastaveno usnesením vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Brno JUDr. npor. Kamila Topoláře ze 7. 3. 1986. Téhož dne podal vyšetřovatel Topolář návrh krajskému prokurátorovi v Brně na učinění opatření k umístění Navrátila do příslušné psychiatrické léčebny, kde měl být hospitalizován ihned po skon-

čení vazby. Z vazby byl Navrátil propuštěn usnesením krajského prokurátora v Brně (v zastoupení JUDr. Pavlem Indrou) z 18. 3. 1986. OS v Kroměříži, soudní spis k případu Augustina Navrátila, spis. zn. Nt 124/86.

⁴ Stížnost Augustina Navrátila na nucený pobyt v psychiatrické léčebně v Kroměříži z 20. 3. 1986 viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 224, sign. II/14, kart. 37. Navrátil ve stížnosti mj. uvedl, že „*byl současně s doručením tohoto usnesení [jedná se o usnesení krajského prokurátora v Brně z 18. 3. 1986 o propuštění A. Navrátila z vazby] násilně odvečen na psychiatrický ústav v Kroměříži ačkoliv ve zmíněném usnesení je uvedeno, že byl teprve podán návrh u Okresního soudu v Kroměříži na uložení ústavního ochranného léčení*“.

Augustin Navrátil se 24. 3. 1986 obrátil na ředitele psychiatrické léčebny v Kroměříži MUDr. Libora Křístku a 4. 4. 1986 na Ministerstvo zdravotnictví ČSR se stížnostmi na nucený pobyt v psychiatrické léčebně v Kroměříži. Tyto stížnosti jsou uloženy in: LP, Sb. VONS, inv. č. 224, sign. II/14 a 17, kart. 37.